

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Marek Motuk

w sprawie **P. K.**,

skazanej z art. 197 § 3 pkt 1 i 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 maja 2023 r. zażalenia skazanej

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt III KO 109/22,

o odmowie przyjęcia osobistego wniosku o wznowienie postępowania

w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 21 maja 2018r. r., sygn. akt II AKa 43/19,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie.

z dnia 27 listopada 2018 r., sygn. akt III K 28/18,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku P.K. o wznowienie postępowania, z uwagi na jego oczywistą bezzasadność. Z motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika,

że wskazywane przez wnioskodawczynię okoliczności nie wpisywały się w żadną z podstaw wznowieniowych. W szczególności nie spełniały kryterium *propter falsa* oraz *propter nova*, z uwagi na niepotwierdzenie podnoszonych okoliczności prawomocnym wyrokiem skazującym, jak też nieprzytoczenie we wniosku nowych faktów lub dowodów w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Na powyższe orzeczenie wnioskodawczynie złożyła zażalenie podnosząc, iż jest osobą niewinnie skazaną za czyny z art. 197 § 3 pkt 1 i 2 k.p.k., których się nie dopuściła. Podtrzymała stanowisko, że została skazana w następstwie złożenia fałszywych zeznań, motywowanymi chęcią zemsty, wadliwego przesłuchania małoletniej pokrzywdzonej oraz wadliwej opinii sądowo – lekarskiej. Wskazała również na potrzebę przeprowadzenia dowodu w postaci badania wariografem. Wskazując, że jest niewinna, wniosła o uwzględnienie wniosku o wznowienie postępowania, ponieważ nie dopuściła się czynu, za który została skazana.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się niezasadne. Prezentując powody nieuwzględnienia środka odwoławczego należało wyeksponować przede wszystkim fakt, że instytucja wznowienia postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który dotyczy prawomocnych orzeczeń sądu w sytuacjach szczególnie rażących. Przedmiotem postępowania w trybie wznowienia jest kwestia istnienia podstaw do wznowienia postępowania, a nie kwestia samej odpowiedzialności karnej, której dotyczy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe. Oznacza to, że w toku postępowania o wznowienie nie jest dopuszczalne badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego dokonanej przez sądy orzekające w sprawie. Nie jest w konsekwencji możliwe oparcie wniosku na kontestowaniu ustaleń faktycznych wskutek odmiennej, subiektywnej, oceny dowodów, bez wykazania zaistnienia nowych faktów lub dowodów. Jest to zatem instytucja znajdująca zastosowanie w ekstraordynaryjnych sytuacjach, które mogą ujawnić się dopiero wówczas, gdy orzeczenie stało się wykonalne, a okoliczności wskazują, że doszło do błędów lub zdarzeń wpływających na prawidłowość jego wyniku. Ich wystąpienie umożliwia przeprowadzenie od początku postępowania sądowego. Owe przypadki zostały

skatalogowane przez ustawodawcę w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Jako, że przedmiotem prowadzonego w tym trybie postępowania są prawomocne orzeczenia, które korzystają z domniemania ich prawidłowości, powyższe przepisy, zezwalające na wyłom od zasady niepodważalności (stałości) prawomocnych orzeczeń sądowych, muszą być wykładane ściśle. Zamknięty przez ustawodawcę krąg podstaw wzruszenia orzeczenia nie pozwala na jego dowolne poszerzanie.

Dokonując w ramach kontroli o charakterze quasi-formalnym (art. 545 § 3 k.p.k.) analizy osobistego wniosku P.K. Sąd Najwyższy trafnie natomiast w zaskarżonym orzeczeniu przyjął, że nie zachodziły przesłanki do wznowienia postępowania. Wymienione przez skazaną okoliczności nie spełniały bowiem ku temu warunków. Okoliczności tego stanu rzeczy zostały w zaskarżonym postanowieniu wskazane. Tym samym nie było przesłanek obligujących do podejmowania dalszych czynności procesowych, mających na celu realizację wymagań formalnych wniosku. Skutkowało to odmową jego przyjęcia - wobec uznania, że skazana nie wykazała żadnych nieznanых dotychczas faktów lub dowodów, które uprawdopodobniałyby, że w toku procesu doszło do pomyłki sądowej (art. 520 § 2 pkt 2 lit a k.p.k.), jak również nie wykazała, by podstawę wyroku skazującego stanowiły fałszywe zeznania (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Treść zażalenia nie zawierała z kolei argumentacji, która mogłaby to stanowisko podważyć. Wnioskodawczyni nadal opierała swe twierdzenia na dezaprobach wobec oceny dowodów oraz potrzebie przeprowadzenia badania wariograficznego. Dowodziło to słuszności wyrażonego uprzednio twierdzenia o oczywistej bezzasadności wniosku, z powodu braku podstaw wznowienia. W żadnej mierze nie został spełniony kluczowy warunek, a mianowicie uprawdopodobnienie istnienia wad prawomocnego orzeczenia. W odniesieniu do przedmiotowego badania nadmienić jedynie trzeba, że ocena wiarygodności wyjaśnień skazanej należała do prerogatyw sądu. Przepis art. 192a § 2 k.p.k. dopuszcza wprawdzie możliwość zastosowania środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu, jednakże przeprowadzenie tych badań jest możliwe jedynie na etapie postępowania przygotowawczego, i tylko w celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych lub ustalenia wartości dowodowej

ujawnionych śladów. Dowód z badania wariograficznego nie może więc służyć celowi, jaki dostrzegала skarżąca, a powyższa jego specyfika eliminuje go z podstaw wznowieniowych. Trafnie również sąd I instancji ustalił, że skoro brak jest stosownego orzeczenia sądu potwierdzającego składanie fałszywych zeznań przez świadka, to li tylko na podstawie gołosłownego wyводу nie można przyjąć istnienia okoliczności, o której mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.

W świetle powyższego stwierdzić należało, że wynikający z art. 535 § 3 k.p.k. obowiązek przeprowadzenia kontroli osobistego wniosku skazanej o wznowienie postępowania pod kątem jego ewentualnej oczywistej bezzasadności został zrealizowany przez Sąd Najwyższy w sposób prawidłowy.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł zatem jak w sentencji.

D.P.

[a]